

***Suvestinė redakcija nuo 2013-07-31 iki 2014-06-30***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 1997, Nr. [70-1790](#), i. k. 0973010ISAK00000109*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS MINISTERIJA**

**Į S A K Y M A S  
DĖL TVENKINIŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLIŲ**

1997 m. birželio 25 d. Nr. 109

Vilnius

Atsižvelgdamas į susidariusią tvenkinių naudojimo ir priežiūros būklę,

ĮSAKAU:

1. Paskelbti „Valstybės žiniuose“ Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 33 patvirtintas Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipines taisykles (LAND 2-95).

2. Juridiniams ir fiziniams asmenims, kurių balanse yra užtvankos, užbaigti anksčiau parengtų tvenkinių eksploatavimo taisyklių patikslinimą pagal tipines taisykles (LAND 2-95) iki 1998 m. gruodžio 30 dienos.

3. Aplinkos apsaugos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje vadovautis reikšminiais žodžiais: „vanduo“, „valdymas“.

STATYBOS IR URBANISTIKOS MINISTRAS,  
PAVADUOJANTIS APLINKOS APSAUGOS MINISTRĄ

ALGIS ČAPLIKAS

## PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos  
ministerijos 1995 m. kovo 7 d.  
įsakymu Nr. 33 (Lietuvos Respublikos  
aplinkos ministro  
2006 m. rugsėjo 13 d.  
įsakymo Nr. D1-415 redakcija)

**TVENKINIŲ NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TIPINĖS TAISYKLĖS (LAND 2-95)**

1. Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinės taisyklės nustato Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių (toliau – Taisyklės) rengimo tvarką, Taisyklėse pateikiamus pagrindinius duomenis apie tvenkinį ir jo hidrotechnikos statinius, tvenkinio darbo režimą, pagrindinius aplinkosaugos reikalavimus eksploatuojant tvenkinį.

2. Taisyklės rengiamos visiems Lietuvos Respublikoje esantiems tvenkiniams, išskyrus žuvininkystės tvenkinius, bei užtvenktiems ežerams (toliau – Tvenkinys), kurių plotas ne mažesnis kaip 5,0 ha. Mažesnio kaip 5,0 ha ploto Tvenkiniams Taisyklės rengiamos tais atvejais, kai:

2.1. vandens naudotojas per parą sunaudoja ne mažiau kaip 10 m<sup>3</sup> tvenkinio vandens (toliau – Vandens naudotojas);

2.2. patvankos (slėgio) aukštis ne mažesnis kaip 3 m;

2.3. patvankos aukštis mažesnis kaip 3 m, bet žemutiniame bjefe yra pastatų, kelių ir kitų svarbių objektų, kuriems vandens išsiliejimo avariniu atveju grėstų pavojus;

2.4. įrengta hidroelektrinė (toliau – HE) arba žuvų pralaida (žuvitakis);

2.5. Tvenkinys įrengtas saugomų ir globojamų žuvų rūšių migracijos kelyje arba reikšmingas kitu aplinkosauginiu požiūriu;

2.6. Tvenkinys įrengtas upės vagoje ir naudojamas žuvininkystės tvenkinių užpildymui vandeniu.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-287](#), 2013-04-24, *Žin.*, 2013, Nr. 44-2194 (2013-04-30), i. k. 113301MISAK00D1-287

3. Kai Taisyklės rengiamos naujai projektuojamiems Tvenkiniams, jų pagrindinės charakteristikos turi atitikti charakteristikas, pateiktas Tvenkinio techniniame projekte.

4. Už Taisyklių parengimą atsakingas Tvenkinio hidrotechnikos statinio (vandens pertekliaus pralaidos) savininkas, valdytojas arba naudotojas (toliau – Savininkas).

5. Norėdamas keisti Tvenkinio naudojimo sąlygas, Tvenkinio hidrotechnikos statinio (perteklinio vandens pralaidos) Savininkas turi inicijuoti Taisyklių keitimą. Tokiu atveju Taisyklės derinamos ir tvirtinamos kaip ir rengiant naujas Taisykles.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-558](#), 2013-07-19, *Žin.*, 2013, Nr. 83-4173 (2013-07-30), i. k. 113301MISAK00D1-558

6. Pasikeitus Tvenkinio ar jo hidrotechnikos statinių Savininkui, naujieji Savininkai privalo per 10 darbo dienų raštu informuoti šių Taisyklių 11 punkte nurodytas institucijas apie Savininko pasikeitimą, kartu pateikdami dokumentų kopijas, patvirtinančias Savininko pasikeitimo faktą.

7. Taisyklėse nustatyti reikalavimai yra privalomi visiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

8. Taisyklės turi būti suderintos su Aplinkos ministerijos atitinkamo regiono aplinkos apsaugos departamentu, atitinkama savivaldybe, Tvenkinio ir jo hidrotechnikos statinių Savininkais, Vandens naudotojais.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-779](#), 2011-10-06, *Žin.*, 2011, Nr. 124-5888 (2011-10-15), i. k. 111301MISAK00D1-779

9. Jeigu Tvenkinys įrengtas saugomų ir globojamų žuvų migracijos kelyje, Taisyklės turi būti suderintos su Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-779](#), 2011-10-06, Žin., 2011, Nr. 124-5888 (2011-10-15), i. k. 111301MISAK00D1-779

10. Taisyklės tvirtina Aplinkos apsaugos agentūros direktorius per 20 darbo dienų nuo prašymo ir nustatyta tvarka parengtų ir suderintų pagal Tipinių taisyklių 8 ir 9 punktuose pateiktus reikalavimus Taisyklių pateikimo dienos. Tvenkinio hidrotechnikos statinio (vandens pertekliaus pralaidos) Savininkas arba Taisyklės parengusi projektavimo įmonė tvirtinimui pateikia du nustatyta tvarka parengtų ir suderintų Taisyklių egzempliorius.

Jeigu pateiktos tvirtinimui Taisyklės neatitinka galiojančių teisės aktų reikalavimų, techniniuose projektuose nustatytų hidrotechnikos statinių charakteristikų ir pan., per 15 darbo dienų parengiamas atsakymas, kuriame nurodomos atsisakymo tvirtinti Taisyklės priežastys.

11. Tvenkinio hidrotechnikos statinio (vandens pertekliaus pralaidos) Savininkas arba Taisyklės parengusi projektavimo įmonė turi užtikrinti, kad patvirtintų Taisyklių kopijas gautų Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas, savivaldybė, Tvenkinio ir jo hidrotechnikos statinių Savininkai, Vandens naudotojai, jeigu Tvenkinys įrengtas saugomų ir globojamų žuvų migracijos kelyje, Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-779](#), 2011-10-06, Žin., 2011, Nr. 124-5888 (2011-10-15), i. k. 111301MISAK00D1-779

12. Taisyklės rengiamos pagal Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių formos pavyzdį (LAND 2-95 priedas). Rengiant Taisyklės, reikalavimai, pateikti Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių formos pavyzdyje, turi būti pritaikyti konkrečiam atvejui.

13. Taisyklės turi rengti projektavimo įmonės, turinčios teisę projektuoti hidrotechnikos statinius. Projektavimo įmonė, rengusi Taisyklės, atsako už Taisyklėse pateiktų duomenų teisingumą.

---

LAND 2-95 priedas

**(Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių formos pavyzdys)**

PATVIRTINTA

Aplinkos apsaugos agentūros  
direktoriaus 20\_\_ m. \_\_\_\_ d.  
įsakymu Nr. \_\_\_\_\_\_\_\_\_\_  
(tvenkinio pavadinimas)**TVENKINIO NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TAISYKLĖS****Taisyklės užsakė**\_\_\_\_\_  
(juridinio asmens pavadinimas ar fizinio asmens vardas, pavardė)**Taisyklės parengė**\_\_\_\_\_  
(projektavimo įmonės pavadinimas)\_\_\_\_\_  
(pareigos, parašas)\_\_\_\_\_  
(vardas, pavardė)\_\_\_\_\_  
(data)

SUDERINTA

A. V. \_\_\_\_\_ savivaldybė

\_\_\_\_\_  
(pareigos, parašas)\_\_\_\_\_  
(vardas, pavardė)\_\_\_\_\_  
(data)

SUDERINTA

A. V. Aplinkos ministerijos \_\_\_\_\_  
regiono aplinkos apsaugos departamentas\_\_\_\_\_  
(pareigos, parašas)\_\_\_\_\_  
(vardas, pavardė)\_\_\_\_\_  
(data)

SUDERINTA

Hidrotechnikos statinių Savininkas

\_\_\_\_\_  
(pareigos, parašas)\_\_\_\_\_  
(vardas, pavardė)\_\_\_\_\_  
(data)

SUDERINTA

Tvenkinio Savininkas

\_\_\_\_\_  
(pareigos, parašas)\_\_\_\_\_  
(vardas, pavardė)\_\_\_\_\_  
(data)

## SUDERINTA

Tvenkinio Vandens naudotojas

(pareigos, parašas)

(vardas, pavardė)

(data)

## SUDERINTA

(pareigos, parašas)

(vardas, pavardė)

(data)

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [D1-89](#), 2011-01-27, Žin., 2011, Nr. 16-758 (2011-02-08), i. k. 111301MISAK000D1-89Nr. [D1-779](#), 2011-10-06, Žin., 2011, Nr. 124-5888 (2011-10-15), i. k. 111301MISAK000D1-779**I. BENDROSIOS ŽINIOS**

1. Tvenkinio paskirtis.

(rekreacijai, hidroenergetikai, žuvininkystei, drėkinimui ar kita)

2. Pagrindiniai naudotojai.

(naudotojo pavadinimas, adresas, tel./faks., atsakingas asmuo)

3. Tvenkinio hidrotechnikos statinių Savininkai.

(fizinių ar juridinių asmenų pavadinimas)

4. Tvenkinio ir jo hidrotechnikos statinių įrengimo metai \_\_\_\_\_.

**II. PAGRINDINIAI DUOMENYS APIE TVENKINĮ**

5. Tvenkinio identifikavimo kodas \_\_\_\_\_

(nustatomas pagal Upių ir tvenkinių klasifikatorių (Žin., 2001, Nr. 107-3888) arba Ežerų klasifikatorių (Žin., 2003, Nr. 34-1442), jeigu Tvenkinys įrašytas į šiuos klasifikatorius)

6. Tvenkinio adresas \_\_\_\_\_.

(kaimas, miestelis, miestas, savivaldybė, apskritis, girininkija, miškų urėdija, žemės kadastro vietovė)

7. Tvenkinys yra/nėra saugomoje teritorijoje arba saugomų ir globojamų žuvų migracijos kelyje \_\_\_\_\_.

(saugomos teritorijos, migracijos kelio pavadinimas)

8. Užtvenktos upės pavadinimas ir identifikavimo kodas \_\_\_\_\_

(pagal Upių ir tvenkinių klasifikatorių)

9. Užtvankos vieta \_\_\_\_\_ km nuo užtvenktos upės žiočių.

10. Užtvankos koordinatės: x \_\_\_\_\_, y \_\_\_\_\_ pagal LKS 94 koordinatinių sistemą.  
(nurodomos užtvankos ašies ir vandens pertekliaus pralaidos ašies susikirtimo taško koordinatės)

11. Tvenkinio morfometrinės charakteristikos:

11.1. altitudės:

11.1.1. normaliai patvenktas vandens lygis (toliau – NPL) \_\_\_\_\_ m;

11.1.2. aukščiausi leistini vandens lygiai (toliau – AVL):

11.1.2.1. pagrindinis AVL \_\_\_\_\_ m (esant \_\_\_\_\_ % debito tikimybei);

11.1.2.2. kontrolinis AVL \_\_\_\_\_ m (esant \_\_\_\_\_ % debito tikimybei);

11.1.3. žemiausias leistinas vandens lygis (toliau – ŽVL) \_\_\_\_\_ m;

11.2. plotas:

11.2.1. esant NPL \_\_\_\_\_ ha;

11.2.2. esant kontroliniam AVL \_\_\_\_\_ ha;

11.2.3. esant ŽVL \_\_\_\_\_ ha;

11.3. bendras tūris:

11.3.1. esant NPL \_\_\_\_\_ tūkst. m<sup>3</sup>;11.3.2. esant kontroliniam AVL \_\_\_\_\_ tūkst. m<sup>3</sup>;11.3.3. esant ŽVL \_\_\_\_\_ tūkst. m<sup>3</sup>.

- 11.4. naudingas tūris \_\_\_\_\_ tūkst. m<sup>3</sup>;
- 11.5. naudingo tūrio sluoksnis \_\_\_\_\_ m;
- 11.6. Tvenkinio (esant NPL):
- 11.6.1. ilgis \_\_\_\_\_ km;
- 11.6.2. maksimalus plotis \_\_\_\_\_ km;
- 11.6.3. vidutinis plotis \_\_\_\_\_ km;
- 11.6.4. kranto ilgis \_\_\_\_\_ km;
- 11.6.5. vidutinis gylis \_\_\_\_\_ m;
- 11.6.6. maksimalus gylis \_\_\_\_\_ m;
- 11.7. Tvenkinio žemutiniame bjeфе nustatyti leistini vandens lygiai:
- 11.7.1. pagrindinis AVL \_\_\_\_\_ esant \_\_\_\_\_ % debito tikimybei, kontrolinis AVL \_\_\_\_\_ esant \_\_\_\_\_ % debito tikimybei;
- 11.7.2. ŽVL tekant gamtosauginiam vandens debitui \_\_\_\_\_ m.
12. Tvenkinio hidrotechnikos statiniai ir įrenginiai:
- 12.1. pavadinimas \_\_\_\_\_ ;  
(žemių užtvanka, pylimas, vandens pertekliaus pralaida, hidroelektrinė, siurblinė, žuvitakis, prieplauka ar kita)
- 12.2. hidrotechnikos statinių ir įrenginių vieta \_\_\_\_\_ ;  
(nurodyti pagal Taisyklių 6 punktą)
- 12.3. hidrotechnikos statinių charakteristikos:
- 12.3.1. žemių užtvanka:
- 12.3.1.1. keteros altitudė \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.1.2. keteros iškilimas virš NPL \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.1.3. pasekmių klasė pagal galimų avarijų ir jų naudojimo sutrikimų padarinius \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.1.4. maksimalus slėgio aukštis \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.1.5. didžiausias aukštis \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.1.6. ilgis palei keterą \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.1.7. keteros plotis \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.1.8. važiuojamosios dalies plotis \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.1.9. šlaitų nuolydžiai: aukštutinio \_\_\_\_\_, žemutinio \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.1.10. šlaitų tvirtinimo tipas: aukštutinio \_\_\_\_\_, žemutinio \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.2. vandens pertekliaus pralaida:
- 12.3.2.1. tipas;  
(šachtinė, slenkstinė be uždorių/su uždoriais, sifoninė, bokštinė, šliuzas regulatorius ar kita)
- 12.3.2.2. medžiaga \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.2.3. pasekmių klasė pagal galimų avarijų ir jų naudojimo sutrikimų padarinius \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.2.4. maksimalus slėgio aukštis \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.2.5. pralaidos angos matmenys \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.2.6. angų skaičius \_\_\_\_\_ vnt.;
- 12.3.2.7. nuvedamojo vamzdžio matmenys \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.2.8. vamzdžių skaičius \_\_\_\_\_ vnt.;
- 12.3.2.9. debitas kontrolinio skaičiavimo atveju \_\_\_\_\_ m<sup>3</sup>/s;
- 12.3.2.10. Tvenkinio išleidimo galimybė;  
(ar yra dugno anga, jos matmenys)
- 12.3.3. HE (hidroelektrinė):
- 12.3.3.1. tipas \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.3.2. maksimalus slėgio aukštis \_\_\_\_\_ m;
- 12.3.3.3. turbinų tipas \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.3.4. turbinų skaičius \_\_\_\_\_ vnt.;
- 12.3.3.5. debitas, praleidžiamas per turbinas (maksimalus/minimalus) \_\_\_\_\_ m<sup>3</sup>/s;
- 12.3.3.6. vienos turbinos galingumas \_\_\_\_\_ kW;
- 12.3.3.7. bendras turbinų galingumas \_\_\_\_\_ kW;
- 12.3.3.8. elektros energijos išdirbis vidutinio vandeningumo metais \_\_\_\_\_ kWh;
- 12.3.4. vandens ėmimo įrenginiai:

- 12.3.4.1. tipas (konstrukcija) \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.4.2. paskirtis \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.4.3. vieno siurblio našumas \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 12.3.4.4. siurblių skaičius \_\_\_\_\_ vnt.;
- 12.3.4.5. bendras darbo siurblių našumas \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 12.3.4.6. vieno siurblio galia \_\_\_\_\_ kW;
- 12.3.4.7. bendra galia \_\_\_\_\_ kW;
- 12.3.5. žuvų apsaugos įrenginiai (išskyrus žuvų pralaidas) prie HE, siurblinių ir kitų vandens ėmimo įrenginių:
- 12.3.5.1. tipas \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.5.2. atstumas tarp strypų grotelėse \_\_\_\_\_ cm;
- 12.3.5.3. kitos charakteristikos \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.6. žuvų pralaida:
- 12.3.6.1. tipas \_\_\_\_\_ ;
- 12.3.6.2. debitas, užtikrinantis veikimą \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 12.3.6.3. maksimalus vandens pralaidumas \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 12.3.6.4. kitos pagrindinės charakteristikos priklausimai nuo tipo \_\_\_\_\_ ;  
(srovės greitis, išsklaidyta energija, baseinelių skaičius, bendras ilgis, kita)
- 12.3.7. kiti hidrotechnikos statiniai ir jų charakteristikos: \_\_\_\_\_ .
- 12.4. hidrotechnikos statinių Savininkai:
- 12.4.1. užtvankos \_\_\_\_\_ ;
- 12.4.2. vandens pertekliaus pralaidos \_\_\_\_\_ ;
- 12.4.3. žuvų pralaidos \_\_\_\_\_ ;
- 12.4.4. HE \_\_\_\_\_ ;
- 12.4.5. siurblinės \_\_\_\_\_ ;
- 12.4.6. kitų statinių ir įrenginių \_\_\_\_\_ ;
- 12.5. hidrotechnikos statinius eksploatuoja:
- 12.5.1. užtvanką \_\_\_\_\_ ;
- 12.5.2. vandens pertekliaus pralaidą \_\_\_\_\_ ;
- 12.5.3. siurblinę \_\_\_\_\_ ;
- 12.5.4. žuvų pralaidą \_\_\_\_\_ ;
- 12.5.5. HE \_\_\_\_\_ ;
- 12.5.6. kitus statinius ir įrenginius \_\_\_\_\_ .
13. Pagrindinės hidrologinės charakteristikos ties vandens pertekliaus pralaida:
- 13.1. baseino plotas \_\_\_\_\_  $\text{km}^2$ ;
- 13.2. metinis vandens nuotėkis:
- 13.2.1. vidutinis \_\_\_\_\_ tūkst.  $\text{m}^3$ ;
- 13.2.2. 80% \_\_\_\_\_ tūkst.  $\text{m}^3$ ;
- 13.2.3. 95% \_\_\_\_\_ tūkst.  $\text{m}^3$ ;
- 13.3. vidutiniai daugiamečiai vandens debitai:
- 13.3.1.  $Q_{\text{vid.}}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.3.2.  $Q_{80\%}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.3.3.  $Q_{95\%}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.4. maksimalūs pavasario potvynio vandens debitai:
- 13.4.1.  $Q_{\text{vid.}}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.4.2.  $Q_{10\%}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.4.3.  $Q_{5\%}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.4.4.  $Q_{1\%}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.5. maksimalūs poplūdžio vandens debitai:
- 13.5.1.  $Q_{\text{vid.}}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.5.2.  $Q_{10\%}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;
- 13.5.3.  $Q_{5\%}$  \_\_\_\_\_  $\text{m}^3/\text{s}$ ;

- 13.5.4.  $Q_{1\%}$  \_\_\_\_\_  $m^3/s$ ;  
 13.6. minimalūs vasaros-rudens 30 sausiesių parų laikotarpio debitai:  
 13.6.1.  $Q_{vid.}$  \_\_\_\_\_  $m^3/s$ ;  
 13.6.2.  $Q_{80\%}$  \_\_\_\_\_  $m^3/s$ ;  
 13.6.3.  $Q_{95\%}$  \_\_\_\_\_  $m^3/s$ ;  
 13.7. minimalūs žiemos 30 sausiesių parų laikotarpio debitai:  
 13.7.1.  $Q_{vid.}$  \_\_\_\_\_  $m^3/s$ ;  
 13.7.2.  $Q_{80\%}$  \_\_\_\_\_  $m^3/s$ ;  
 13.7.3.  $Q_{95\%}$  \_\_\_\_\_  $m^3/s$ ;  
 13.8. nuotėkio pasiskirstymo per metus natūralaus reguliavimo koeficientas ( $\varphi$  \_\_\_\_\_);  
 13.9 gamtosauginis vandens debitas \_\_\_\_\_  $m^3/s$ ;  
 13.10. aukščiau ir žemiau esančių tvenkinių įtaka Tvenkinio darbo režimui;  
 13.11. Tvenkinio įtaka žemiau ir aukščiau esančių tvenkinių darbo režimui.

### III. TVENKINIO DARBO REŽIMAS

14. Tvenkinio, kurio plotas neviršija 5000 ha, ir prie jo esančios HE galia neviršija 10 MW:  
 14.1. vandens lygis normaliomis sąlygomis negali pakilti daugiau kaip 0,1 m virš NPL ir (ar) nukristi žemiau kaip 0,1 m už NPL; vandens lygio pokytis per parą normaliomis sąlygomis negali viršyti 0,2 m;  
 14.2. vandens lygis turi būti reguliuojamas, kad nenukristų žemiau Taisyklėse nurodyto ŽVL, išskyrus, kai prietaka į Tvenkinį yra mažesnė už vandens nuostolius ir naudojimą, apskaičiuotus šio priedo 16 punkte nustatyta tvarka;  
 14.3. vandens lygis turi būti reguliuojamas, kad nepakiltų aukščiau AVL (pagrindinio arba kontrolinio AVL, nurodyto šio priedo 11.1.2.1 ir 11.1.2.2 punktuose, atsižvelgiant į potvynio dydį), išskyrus atvejus, kai prietaka į tvenkinį yra didesnė už pagrindinį arba kontrolinį debitą;  
 14.4. kai Tvenkinio perteklinio vandens pralaidose yra įrengti paviršiniai ar dugno uždoriai (įskaitant šandorus), skirti potvynių metu vandens praleidimui, potvynio arba liūčių poplūdžio metu vandens lygis Tvenkinyje negali pakilti daugiau kaip 0,3 m virš NPL. Siekiant užtikrinti nurodytą vandens lygį potvynio arba liūčių poplūdžio metu, turi būti pakeliami uždoriai arba nuimami šandorai. Uždoriai turi būti reguliuojami, kad vanduo nesiliestų per pakeltą uždorių viršų.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-558](#), 2013-07-19, Žin., 2013, Nr. 83-4173 (2013-07-30), i. k. 113301MISAK00D1-558

- 14<sup>1</sup>. Tvenkinio, kurio plotas didesnis kaip 5000 ha, ir prie jo esančios HE galia didesnė kaip 10 MW:  
 14<sup>1</sup>.1. vandens lygis normaliomis sąlygomis negali pakilti daugiau kaip 0,4 m virš NPL ir (ar) nukristi žemiau kaip 0,5 m už NPL;  
 14<sup>1</sup>.2. vandens lygio pokytis per parą normaliomis sąlygomis negali viršyti 0,4 m;  
 14<sup>1</sup>.3. vandens lygis ruošiantis potvyniui turi būti reguliuojamas, kad nenukristų žemiau kaip 1 m už NPL;  
 14<sup>1</sup>.4. vandens lygis potvynio metu gali pakilti daugiau kaip 0,4 m virš NPL, tačiau vandens lygis gali pasiekti AVL (pagrindinį arba kontrolinį) arba jį viršyti tik kai prietaka į Tvenkinį yra didesnė už pagrindinį arba kontrolinį debitą;  
 14<sup>1</sup>.5. vandens lygis baigiantis potvyniui (ne ilgiau kaip 10 parų) turi būti reguliuojamas, kad nepakiltų daugiau kaip 0,7 m virš NPL;  
 14<sup>1</sup>.6. vandens lygis gali nukristi iki ŽVL, kai vandens prietaka į Tvenkinį yra mažesnė už vandens nuostolius ir naudojimą, apskaičiuotus Tipinių taisyklių priedo 16 punkte nustatyta tvarka;  
 14<sup>1</sup>.7. Taisyklėse gali būti nustatytos kitos vandens lygio reguliavimo ruošiantis potvyniui ar potvynio metu sąlygos, nei nurodyta šių Taisyklių 14<sup>1</sup>.3 ir 14<sup>1</sup>.4 punktuose, jeigu Savininkas derindamas Taisyklės motyvuotai pagrindžia tokią būtinybę.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-558](#), 2013-07-19, Žin., 2013, Nr. 83-4173 (2013-07-30), i. k. 113301MISAK00D1-558



15. Sausuoju metų laikotarpiu į žemutinį bjefą turi būti praleidžiamas ne mažesnis kaip gamtosauginis vandens debitas, nustatytas vadovaujantis Gamtosauginio vandens debito apskaičiavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. D1-382 (Žin., 2005, Nr. [94-3508](#)), išskyrus Taisyklių formos pavyzdžio 20 punkte nustatytus atvejus.

Prie derivacinio tipo hidrojęgainių senvage turi būti praleidžiama ne mažiau kaip 10 % pritekančio į tvenkinį upės vandens debito.

16. Tvenkinio vanduo turi būti naudojamas taip, kad būtų užtikrinti vandens poreikiai aplinkosaugos tikslams bei Vandens naudotojams, kuriems nustatyta tvarka yra išduoti gamtos išteklių naudojimo arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai. Tam turi būti atliekami vandens balanso skaičiavimai 50 % ir 95 % tikimybės vandeningumo metams nustatytos formos lentelėje (Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių formos pavyzdžio 1 priedas).

17. Prie Tvenkinio esanti HE elektros energijos gamybai turi naudoti tranzitinį upės nuotėkį ir negali neigiamai veikti vandens lygio pokyčių Tvenkinyje ir žemutiniame bjefe. HE turbina (-os) turi būti išjungiamas (-os), kai vandens lygis Tvenkinyje žemiau NPL nukrenta 10 cm ar daugiau.

Tvenkinio, kurio plotas didesnis kaip 5000 ha, ir prie jo esančios HE galia didesnė kaip 10 MW, Taisyklėse gali būti nustatytos kitos sąlygos.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-287](#), 2013-04-24, Žin., 2013, Nr. 44-2194 (2013-04-30), i. k. 113301MISAK00D1-287

18. HE įjungimo ir išjungimo metu turi būti numatytas toks hidroelektrinės darbo režimas bei numatytos priemonės vandens lygio pokyčiams sumažinti žemutiniame tvenkinio bjefe, kad neigiamas poveikis upės ekosistemoms būtų minimalus.

19. Atstatant pažemintą vandens lygį iki NPL, kai Tvenkinio vandens lygio atstatymo laikotarpis trumpesnis kaip 2 mėnesiai, į žemutinį bjefą turi būti praleidžiamas ne mažesnis kaip vidutinis to laikotarpio daugiametis 95% tikimybės vandens debitas (vidutinės šių debitų reikšmės nurodytos Taisyklių formos pavyzdžio 16 punkte nurodytuose vandens balanso skaičiavimuose), o jeigu Tvenkinio vandens lygio atstatymo laikotarpis ilgesnis kaip 2 mėnesiai, – į žemutinį bjefą praleidžiamas vandens debitas turi būti ne mažesnis kaip gamtosauginis.

20. Esant sausajam laikotarpiui, kai upėse yra labai maži debitai (artimi minimaliems vasaros–rudens 30 sausiausių parų laikotarpio debitams), Tvenkiniuose sukauptas vanduo gali būti naudojamas upių vandeningumui padidinti. Taip pat gali būti mažinama potvynių neigiamas įtaka aplinkai, prieš potvynį pažeminant vandens lygį Tvenkinyje arba potvynio metu sukaupiant vandenį Tvenkinyje. Siekiant išvengti vandens lygio kritimo Tvenkinyje žemiau ŽVL, gali būti atitinkamam laikotarpiui sumažintas gamtosauginio vandens debito dydis.

Šiame punkte nurodyti Tvenkinio darbo režimo pakeitimai leistini tik suderinus su Aplinkos ministerijos \_\_\_\_\_ regiono aplinkos apsaugos departamentu ir gavus Aplinkos apsaugos agentūros raštišką pritarimą kartu su sąlygomis.

#### IV. APLINKOSAUGOS REIKALAVIMAI

21. Tvenkinio vandens naudotojai, kurių veiklą reglamentuoja Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. [85-3684](#); 2005, Nr. [103-3829](#)), aplinkos ministro 2000 m. vasario 23 d. įsakymas Nr. 68 „Dėl žuvų apsaugos priemonių mažosiose hidroelektrinėse“ (Žin., 2000, Nr. [19-471](#); 2003, Nr. [78-3583](#)), Lietuvos higienos norma HN 92:1999 „Paplūdimiai ir jų maudyklos“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 1999 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 307 (Žin., 1999, Nr. [58-1907](#); 2005, Nr. [85-3177](#)), turi laikytis šiuose teisės aktuose nustatytą aplinkosaugos reikalavimų.

22. Tvenkinio apsaugos zona ir pakrantės apsaugos juosta turi būti nustatyta arba patikslinta vadovaujantis Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 (Žin., 2001,

Nr. [95-3372](#); 2002, Nr. [105-4732](#)).

Tvenkinio apsaugos zoną ir pakrantės apsaugos juostą nustatė \_\_\_\_\_

(įstaigų, nustačiusių ir patvirtinusių apsaugos zonas ir juostas, pavadinimas, data)

23. Tvenkinio apsaugos zonoje ir pakrantės apsaugos juostoje ūkinės veiklos ribojimai nustatyti Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#), 2001, Nr. 108-3902) bei Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)).

24. Taisyklėse pateiktame Tvenkinio apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos plane turi būti pažymėti potencialūs Tvenkinio vandens teršėjai ir nuotėkų išleistuvų į Tvenkinį vietas bei žemės naudotojai, kurie yra pakrantės apsaugos juostoje.

25. Žuvų neršto ir migracijos laikotarpis yra nuo balandžio 1 d. iki birželio 30 d., lašišiniuose vandens telkiniuose – papildomai nuo spalio 1 d. iki gruodžio 31 d. Aplinkos apsaugos agentūra turi teisę nustatyti kitą žuvų neršto ir migracijos laikotarpį, gavusi motyvuotą Savininko prašymą pakeisti Tvenkinio žuvų neršto ir migracijos laikotarpį. Kartu su prašymu turi būti pateikti kompetentingų institucijų atliktų ichtiologinių tyrimų rezultatai. Aplinkos apsaugos agentūra turi teisę savo iniciatyva nustatyti kitą konkrečių metų žuvų neršto ir migracijos laikotarpį, apie jį paskelbdama savo interneto svetainėje.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-287](#), 2013-04-24, Žin., 2013, Nr. 44-2194 (2013-04-30), i. k. 113301MISAK00D1-287

25<sup>1</sup>. Žuvų neršto ir migracijos laikotarpiu:

25<sup>1</sup>.1. Tvenkinio, kurio plotas neviršija 5000 ha, ir prie jo esančios HE galia neviršija 10 MW, vandens lygis turi būti kiek galima stabilesnis ir ne žemesnis už NPL, išskyrus Tipinių taisyklių priedo 14.4 ir (ar) 20 punktuose nustatytais atvejais;

25<sup>1</sup>.2. Tvenkinio, kurio plotas didesnis kaip 5000 ha, ir prie jo esančios HE galia didesnė kaip 10 MW:

25<sup>1</sup>.2.1. vandens lygis turi būti kiek galima stabilesnis ir negali nukristi žemiau kaip 0,3 m už NPL;

25<sup>1</sup>.2.2. vandens lygio pokytis negali viršyti 0,1 m per parą (Taisyklėse gali būti nustatytas Tvenkinio vandens lygio pokytis iki 0,2 m per parą, jeigu Savininkas įsipareigoja atlikti aplinkos būklės tyrimus pagal su Aplinkos apsaugos agentūra suderintą Aplinkos būklės tyrimų programą ir kompensuoti aplinkai daromą neigiamą poveikį. Aplinkos būklės tyrimų programa turi būti teikiama kaip priedas prie Taisyklių. Tokiu atveju Taisyklės tvirtinamos ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui. Pastebėjęs, kad daromas neigiamas poveikis aplinkai, Savininkas privalo nedelsdamas informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą ir imtis visų reikalingų priemonių jam nutraukti);

25<sup>1</sup>.2.3. vandens lygio pažeminimui ir (ar) pokyčiui netaikomi 25<sup>1</sup>.1–25<sup>1</sup>.2 punktuose nustatyti reikalavimai Tipinių taisyklių priedo 14<sup>1</sup>.3–14<sup>1</sup>.7 punktuose nustatytais atvejais

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-558](#), 2013-07-19, Žin., 2013, Nr. 83-4173 (2013-07-30), i. k. 113301MISAK00D1-558

26. Žuvų pralaidos turi veikti visą teorinį žuvų neršto migracijos laikotarpį, išskyrus atvejus, kai Aplinkos ministerijos \_\_\_\_\_ regiono aplinkos apsaugos departamentas nustato konkrečių metų žuvų neršto migracijos laikotarpį pagal Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (atsižvelgiant į kompetentingų institucijų atliktų tyrimų rezultatus) teikimą. Apie priimtą sprendimą dėl konkrečių metų žuvų neršto migracijos laikotarpio patikslinimo Aplinkos ministerijos \_\_\_\_\_ regiono aplinkos apsaugos departamentas turi informuoti žuvų pralaidos savininkus ir Žuvininkystės tarnybą prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos.

Žuvų pralaidos turi veikti taip, kad būtų užtikrintos sąlygos žuvų migracijai.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-779](#), 2011-10-06, Žin., 2011, Nr. 124-5888 (2011-10-15), i. k. 111301MISAK00D1-779

27. Pastebėjus, kad Tvenkinyje žūsta žuvis ar kiti gyvūnai, nustačius tvenkinio užteršimo atvejus, apie tai reikia nedelsiant informuoti Aplinkos ministerijos \_\_\_\_\_ regiono aplinkos apsaugos departamento \_\_\_\_\_ rajono (miesto) agentūrą ir \_\_\_\_\_ rajono Visuomenės sveikatos centrą.

28. Kai reikia pažeminti Tvenkinio vandens lygį žemiau ŽVL, vandens lygis Tvenkinyje gali būti žeminamas tik gavus leidimą, vadovaujantis Leidimų pažeminti vandens lygį tvenkiniuose ir užtvenktuose ežeruose išdavimo tvarka, patvirtinta aplinkos ministro 1999 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 33 (Žin., 1999, Nr. [16-425](#); 2004, Nr. [34-1118](#)).

## **V. HIDROTECHNIKOS STATINIŲ EKSPLOATAVIMO PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI**

29. Eksploatuojant hidrotechnikos statinius, turi būti užtikrintas tinkamas, patikimas, saugus ir efektyvus jų naudojimas, nepažeidžiami aplinkosaugos reikalavimai. Už hidrotechnikos statinių avarinių situacijų išaiškinimą ir likvidavimą atsako hidrotechnikos statinių Savininkas.

30. Eksploatuojant hidrotechnikos statinius, būtina reguliariai stebėti:

30.1. vandens lygių svyravimą aukštutiniame ir žemutiniame bjefuose. Praleidžiant gamtosauginį vandens debitą, turi būti reguliuojamas dugninio uždorio arba specialiai gamtosauginiam vandens debitui praleisti skirtos sklendės (arba įrengtos angos) pradarymo aukštis;

30.2. statinių nusėdimus, deformacijas, plyšių atsiradimą ir siūlių būklę. Pastebėjus tokius reiškinius, reikia nedelsiant vykdyti remonto darbus. Esant reikalui, aplinkos ministro nustatyta tvarka Tvenkinio vandens lygį galima pažeminti žemiau ŽVL arba vandenį išleisti. Pažeminus Tvenkinio vandens lygį arba išleidus vandenį, reikia kruopščiai apžiūrėti statinius, žemių užtvanką, šlaitus, tvirtinimus, uždorius, vamzdinę liniją. Visi defektai turi būti pašalinti;

30.3. žemių užtvankos šlaitų, kurios ir nuvedančiojo kanalo tvirtinimus. Išardytos ar paplautos tvirtinimų vietos turi būti nedelsiant remontuojamos, tvirtinimai atstatomi. Tvirtinimai turi užtikrinti statinio ilgaamžiškumą, atsparumą šalčiui ir atmosferos poveikiui;

30.4. filtraciją per hidrotechnikos statinius. Pastebėjus filtracijos reiškinius, reikia nedelsiant šalinti filtracijos kelius, apie tokius reiškinius informuoti instituciją, atsakingą už hidrotechnikos statinių techninės būklės priežiūrą. Būtina išvalyti lietaus vandens nuleidimo latakus ir kontrolinius šulinius. Uždumblėjusius drenažo kolektorius ir linijas reikia praplauti;

30.5. vandens srauto, bangų, kritulių poveikį, dugno, krantų ir risbermų paplovimą ir ardymą. Potvynio vandens ir ledų praleidimas yra atsakingiausias hidrotechnikos statinių eksploatavimo laikotarpis, todėl prieš potvynį būtina patikrinti užtvankos, vandens pertekliaus pralaidos, kanalų, pylimų ir kitų hidrotechnikos statinių būklę.

Pasibaigus potvyniui, visi hidrotechnikos statiniai, žemutinio bjefo ir šlaitų tvirtinimai turi būti apžiūrėti, įvykę pasikeitimai bei deformacijos užfiksuotos brėžiniuose ir fotonuotraukose. Apžiūros rezultatai turi būti įforminti aktu;

30.6. ar žemių užtvankoje, apsauginiuose pylimuose neapsigyvena gyvūnai, galintys ardyti hidrotechnikos statinius. Pastebėjus šių gyvūnų žalingą veiklą, jų skaičius ribojamas vadovaujantis Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 258 (Žin., 2000, Nr. [53-1540](#); 2002, Nr. [97-4308](#)) nuostatomis, suderinus su medžioklės plotų naudotojais (jeigu hidrotechnikos statiniai yra šių plotų teritorijoje) ir Aplinkos ministerijos \_\_\_\_\_ regiono aplinkos apsaugos departamento \_\_\_\_\_ rajono (miesto) agentūra;

30.7. ledo poveikį hidrotechnikos statiniams. Vandens pertekliaus pralaidoms ir žemių užtvankoms (kaip ir kitiems hidrotechnikos statiniams) ypač pavojingas ledo prišalimas. Ledas stipriai prišąla prie hidrostatių, kada nėra pastovaus vandens nuotėkio. Tokiais atvejais ledas turi būti kapojamas. Tai turi būti atliekama prieš pradedant kilti oro temperatūrai, tai yra ne vėliau kaip iki vasario pabaigos. Neiškapotas ledas kylant temperatūrai plečiasi, kyla ant užtvankos šlaito stumdamas hidrotechnikos statinius ar jų konstrukcijas. Prieš potvynį ledas turi būti pašalintas nuo sifoninių pralaidų oro įleidimo angų;

30.8. uždorių ir jų keltuvų būklę. Uždoriai ir jų valdymo mechanizmai turi veikti bet kuriuo metu.

31. Eksploatuojant hidrotechnikos statinius, taip pat būtina:

31.1. išvalyti groteles ir užslenkstę nuo susikaupusių žabarų, šiukšlių ir grunto;

31.2. pašalinti (neleisti užaugti) nuo žemių užtvankos šlaitų krūmus bei medžius, užtvankos šlaitus du kartus per metus nušienauti: pirmą kartą iki liepos 1 dienos, antrą kartą – užaugus žolei;

31.3. dažyti metalines hidrotechnikos statinių dalis;

31.4. stebėti ir hidrotechnikos statinių apžiūrų metu registruoti pjezometrų parodymus.

32. Tvenkinio hidrotechnikos statinių techninė būklė turi būti vertinama (kai tai yra neprivaloma – rekomenduojama) vadovaujantis Organizaciniu tvarkomuoju statybos techniniu reglamentu STR 1.12.03:2000 „Potencialiai pavojingų hidrotechnikos statinių techninės būklės įvertinimas“, patvirtintu aplinkos ministro 2000 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. 419 (Žin., 2000, Nr. [90-2818](#)).

33. Tvenkinių su HE statiniai eksploatuojami vadovaujantis Taisyklėmis bei Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklių, patvirtintų ūkio ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 389 (Žin., 2002, Nr. [6-252](#); 2004, Nr. [8-207](#)), nuostatomis.

HE Savininkai turi užtikrinti, kad prie HE būtų įrengti geodeziniai ženklai, atitinkantys valstybinės geodezinės sistemos reikalavimus.

34. Jeigu prie Tvenkinio įrengti kiti hidrotechnikos statiniai, tai šiame skyriuje turi būti pateikti pagrindiniai (specifiniai) jų eksploatavimo reikalavimai.

## VI. TVENKINIO AKVATORIJOS IR KRANTŲ PRIEŽIŪRA

35. Tvenkinio krantų erozija, išplauto grunto susiklostymas, akvatorijos uždumblėjimas ir užžėlimas turi būti stebimas 3 kartus per metus: pavasarį po potvynio, vasaros viduryje ir prieš užšalant Tvenkiniui. Išimties atvejais (pavyzdžiui, po labai stiprių vėjų) būtina krantus ir akvatoriją apžiūrėti papildomai. Tik nuolat prižiūrint tvenkinio akvatoriją ir krantus, laiku išaiškinant galimus kenksmingus procesus ir taikant reikiamas priemones yra užtikrinama normali Tvenkinio būklė.

36. Tvenkinio seklieji plotai neturi viršyti 15–20 % bendro tvenkinio ploto. Tvenkinio sekliuose plotuose intensyviai vystosi vandens augalija, todėl jie greitai užpelkėja. Priemonių prieš užžėlimą ir uždumblėjimą įgyvendinimas turi būti suderintas su Aplinkos ministerijos \_\_\_\_\_ regiono aplinkos apsaugos departamentu.

37. Tvenkinį eksploatuojantys fiziniai ar juridiniai asmenys bei su Tvenkiniu besiribojančių žemės sklypų Savininkai privalo:

37.1. išsaugoti želdinius stačiuose Tvenkinio šlaituose;

37.2. neleisti ganyti gyvulių stačiuose Tvenkinio šlaituose, stebėti, kad būtų vykdomi Taisyklių 23 punkte nurodytuose teisės aktuose keliami reikalavimai Tvenkinio pakrantės apsaugos juostos priežiūrai. Nustačius pažeidimus, informuoti Aplinkos ministerijos \_\_\_\_\_ regiono aplinkos apsaugos departamento \_\_\_\_\_ rajono (miesto) agentūrą.

## VII. TVENKINIO VANDENS NAUDOJIMO APSKAITA

38. Tvenkinio vandens naudotojai, išskyrus vandens telkinio naudojimą hidroenergetikai, privalo nustatytos formos žurnale (Taisyklių formos pavyzdžio 2 priedas) registruoti iš tvenkinio paimamo (naudojamo) vandens kiekį.

39. Didesnio kaip 1 mln. m<sup>3</sup> tūrio Tvenkinio hidrotechnikos statinių su vandens pertekliaus pralaida Savininkai (išskyrus atvejį, kai įrengta HE) privalo užtikrinti, kad Tvenkinio ir žemutinio bjefo vandens lygiai 1 kartą per parą 8 val. ryto būtų matuojami ir registruojami žurnaluose, kurių formos nustatytos Taisyklių formos pavyzdžio 3 ir 4 prieduose.

40. Mažesnio kaip 1 mln. m<sup>3</sup> tūrio Tvenkinio hidrotechnikos statinių su vandens pertekliaus pralaida Savininkai (išskyrus atvejį, kai įrengta HE) privalo užtikrinti, kad Tvenkinio ir žemutinio bjefo vandens lygiai 1 kartą per savaitę (tą pačią savaitės dieną) būtų matuojami ir registruojami

žurnaluose, kurių formos nustatytos Taisyklių formos pavyzdžio 3 ir 4 prieduose.

41. Tvenkinio aukštutiniame ir žemutiniame bjefuose turi būti įrengtos hidrometrinės matuoklės, pagal kurių atskaitas būtų galima nustatyti vandens lygį ir vandens debitą naudojantis debitų ir vandens lygių priklausomybės kreivėmis.

Hidrotechnikos statinių plane turi būti nurodytos hidrometrinių matuoklių (aukštutiniame ir žemutiniame bjefuose) įrengimo vietos. Hidrometrinės matuoklės turi būti įrengtos taip, kad būtų gerai matomos, turi būti užtikrintas saugus priėjimas.

Tvenkinyje įrengtoje hidrometrinėje matuoklėje turi būti pažymėtos NPL (nurodyta Taisyklių formos pavyzdžio 11.1.1 punkte) ir ŽVL (nurodyta Taisyklių formos pavyzdžio 11.1.3 punkte) altitudės. Žemutiniame bjefe įrengtoje hidrometrinėje matuoklėje turi būti pažymėta ŽVL, tekant gamtosauginiam vandens debitui (nurodyta Taisyklių formos pavyzdžio 11.7.2 punkte), altitudė.

42. Jeigu prie Tvenkinio įrengta HE, kurios galia:

42.1. 100 kW ir daugiau, jos savininkas privalo užtikrinti, kad vandens lygiai Tvenkinyje ir žemutiniame bjefe kas valandą būtų matuojami ir registruojami automatinėmis vandens lygio matavimo ir registravimo priemonėmis ir realiu laiku perduodami į duomenų bazę.

Duomenų bazėje registruoti vandens lygiai turi būti kaupiami ir saugomi ne mažiau kaip 1 metus. HE savininkas turi užtikrinti galimybę kontroliuojančioms institucijoms gauti duomenų bazėje registruojamus duomenis.

HE savininkas atsako už automatinį vandens lygio matavimo ir registravimo priemonių įrengimą priežiūrą pastovų vandens lygių matavimą duomenų perdavimo operatoriaus ir duomenų bazės tvarkytojo parinkimą bei matuojamų ir registruojamų vandens lygių duomenų teisingumą. Apie automatinį vandens lygio matavimo ir registravimo priemonių gedimus jis privalo informuoti \_\_\_\_\_ regiono aplinkos apsaugos departamentą.

42.2. iki 100 kW, jos savininkas privalo užtikrinti, kad vandens lygiai Tvenkinyje ir žemutiniame bjefe būtų matuojami ir registruojami automatinėmis vandens lygio matavimo ir registravimo priemonėmis (pagal 42.1 punkto reikalavimus) arba žurnaluose, kurių formos nustatytos Taisyklių formos pavyzdžio 3 ir 4 prieduose. Žurnaluose duomenys turi būti registruojami 1 kartą per parą 8 val. ryto, taip pat kiekvieną kartą prieš HE įjungimą ir po išjungimo, taip pat reikia nurodyti HE įjungimo ir išjungimo laiką. Žurnalai turi būti saugomi HE (ne mažiau kaip 1 metų duomenys) ir pareikalavus pateikiami aplinkos apsaugos valstybiniam kontrolės pareigūnams.

HE savininkas atsako už matuojamų ir registruojamų vandens lygių duomenų teisingumą.

43. Tvenkinio hidrotechnikos statinių su vandens pertekliaus pralaida Savininkai arba HE savininkai, jeigu prie tvenkinio įrengta hidroelektrinė, atsako už informacijos pateikimą apie vandens lygius tvenkinyje ir žemutiniame bjefe potvynio metu.

Kai vandens lygis Tvenkinyje pasiekia pagrindinį AVL, nustatytą Taisyklių formos pavyzdžio 11.1.2.1 punkte, arba Tvenkinio žemutiniame bjefe pasiekia pagrindinį AVL, nustatytą Taisyklių formos pavyzdžio 11.7.1 punkte, tvenkinio hidrotechnikos statinių su vandens pertekliaus pralaida Savininkai arba HE savininkai, jeigu prie tvenkinio įrengta hidroelektrinė, turi nedelsdami informuoti \_\_\_\_\_ savivaldybės administraciją, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybą prie Aplinkos ministerijos ir žemiau esančių hidrotechnikos statinių Savininkus.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-779](#), 2011-10-06, Žin., 2011, Nr. 124-5888 (2011-10-15), i. k. 111301MISAK00D1-779

44. Kartą per metus HE savininkas savo lėšomis turi organizuoti šiuos kontrolinius matavimus:

44.1. patikrinti hidrometrinėje matuoklėje nurodytus vandens lygius pagal geodezinio ženklų altitudę (niveliavimo būdu);

44.2. debito matavimą žemutiniame bjefe;

44.3. vandens lygių Tvenkinyje ir žemutiniame bjefe, registruojamų automatinėmis vandens lygių matavimo ir registravimo priemonėmis, atitiktį pagal hidrometrinių matuoklių parodymus (leistina paklaida ne daugiau kaip 2 cm).



Kontrolinių matavimų rezultatai turi būti įforminti laisvos formos akte, kurį pasirašo kontrolinius matavimus atlikę asmenys, ir saugomi ne mažiau kaip 1 metus. Kontrolinių matavimų rezultatai pareikalavus pateikiami aplinkos apsaugos valstybiniams kontrolės pareigūnams.

45. Įmonėje ar organizacijoje, eksploatuojančioje tvenkinio hidrotechnikos statinius, turi būti paskirtas darbuotojas, atsakingas už hidrotechnikos statinių priežiūrą.

Įmonė ar organizacija, eksploatuojanti tvenkinio hidrotechnikos statinius, privalo turėti:

- 45.1. hidrotechnikos statinių projektus (brėžinius);
- 45.2. nustatyta tvarka patvirtintas Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisykles;
- 45.3. vandens ėmimo (naudojimo) registravimo žurnalus;
- 45.4. tvenkinio ir žemutinio bjefo vandens lygių registravimo žurnalus (išskyrus atvejus, kai įrengtos automatinės vandens lygio registravimo priemonės);
- 45.5. hidrotechnikos statinių patikrinimo aktus (sudarytus pagal Taisyklių formos pavyzdžio 32 punkte nurodytus reikalavimus);
- 45.6. kontrolinių matavimų (nurodytų Taisyklių formos pavyzdžio 44 punkte) aktus.

## VIII. PRIEDAI

46. Taisyklės turi būti pateikiamos kartu su priedais:

- 46.1. Tvenkinio vietovės žemėlapis M 1:50 000;
- 46.2. Tvenkinio batimetrinis planas M 1:2000, 1:5000 arba 1:10 000;
- 46.3 Tvenkinio apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos planas M 1:10 000;
- 46.4. Tvenkinio plotų ir tūrių priklausomybės kreivė nuo vandens lygio;
- 46.5. Tvenkinio hidrotechnikos statinių išdėstymo schema;
- 46.6. Hidrotechnikos statinių planai, jų išilginiai ir skersiniai pjūviai;
- 46.7. Vandens pertekliaus pralaidos (kitų hidrotechnikos statinių ir įrenginių, kuriais prateka vanduo) debitų kreivės;
- 46.8. Žemutinio bjefo debito (papildomai derivacinio arba apvedamojo kanalo, kai yra įrengta tokio tipo hidroelektrinė) priklausomybės nuo vandens lygio kreivė;
- 46.9. Gamtosauginio vandens debito praleidimo kreivė, nurodant jo praleidimo būdą ir priemones;
- 46.10. Vandens lygio Tvenkinyje matavimų žurnalo forma;
- 46.11. Vandens lygio žemutiniame bjefe matavimų žurnalo forma;
- 46.12. Paimto (arba naudojamo) iš Tvenkinio vandens kiekio registravimo žurnalo forma;
- 46.13. Tvenkinio vandens balanso skaičiavimai 50% ir 95% tikimybės vandeningumo metams;
- 46.14. Aplinkos būklės tyrimų programa, kai ją privaloma rengti Tipinių taisyklių priedo 25<sup>1</sup>.2.2 punkte nustatytais atvejais.

*Papildyta punktu:*

Nr. [D1-287](#), 2013-04-24, Žin., 2013, Nr. 44-2194 (2013-04-30), i. k. 113301MISAK00D1-287

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-558](#), 2013-07-19, Žin., 2013, Nr. 83-4173 (2013-07-30), i. k. 113301MISAK00D1-558

Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių  
formos pavyzdžio  
1 priedas

\_\_\_\_\_ Tvenkinio ant \_\_\_\_\_ upės

**VANDENS BALANSO SKAIČIAVIMAI**

Baseino plotas \_\_\_\_\_ km<sup>2</sup>  
Tikimybė \_\_\_\_\_ %

Tvenkinio NPL \_\_\_\_\_ m  
Tvenkinio plotas \_\_\_\_\_ ha  
Bendras tūris \_\_\_\_\_ tūkst. m<sup>3</sup>  
Naudingas tūris \_\_\_\_\_ tūkst. m<sup>3</sup>  
Naudingo tūrio vandens sluoksniis \_\_\_\_\_ m

| Mėnuo | Pritekėjimas                   |                                  | Nuostoliai, tūkst. m <sup>3</sup> |            | Naudojimas, tūkst. m <sup>3</sup> |             |               |            |          |                    | Nuostoliai + naudojimas, tūkst. m <sup>3</sup> | Vandens balansas, tūkst. m <sup>3</sup> „+“, | Tvenkinio charakteristikos per mėnesį |                |                                             |                                            |                                  |                | Prateka į žemutinį bėgą          |                                |
|-------|--------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|------------|-----------------------------------|-------------|---------------|------------|----------|--------------------|------------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------------------|----------------|---------------------------------------------|--------------------------------------------|----------------------------------|----------------|----------------------------------|--------------------------------|
|       | Debitas (Q), m <sup>3</sup> /s | Tūris (W), tūkst. m <sup>3</sup> | Išgaravimas                       | Filtracija | Aplinkosauginiai tikslams         | Energetikai | Žuvininkystei | Drėkinimui | Pramonei | Kitiems poreikiams |                                                |                                              | Mėn. pradžioje                        |                | Paimama iš tvenkinio, tūkst. m <sup>3</sup> | Kauptama tvenkinyje, tūkst. m <sup>3</sup> | Mėn. pabaigoje                   |                | Tūris (W), tūkst. m <sup>3</sup> | Debitas (Q), m <sup>3</sup> /s |
|       |                                |                                  |                                   |            |                                   |             |               |            |          |                    |                                                |                                              | Tūris (W), tūkst. m <sup>3</sup>      | VL altitudė, m |                                             |                                            | Tūris (W), tūkst. m <sup>3</sup> | VL altitudė, m |                                  |                                |
| 1     | 2                              | 3                                | 4                                 | 5          | 6                                 | 7           | 8             | 9          | 10       | 11                 | 12                                             | 13                                           | 14                                    | 15             | 16                                          | 17                                         | 18                               | 19             | 20                               | 21                             |

PASTABA. Taisyklėse atskirai pateikiami vandens balanso skaičiavimai 50 % ir 95 % tikimybės vandeningumo metams.

\_\_\_\_\_

Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių  
formos pavyzdžio  
2 priedas

(Paimto (arba naudojamo) iš Tvenkinio vandens kiekio registravimo žurnalo forma)

\_\_\_\_\_ Tvenkinio ant \_\_\_\_\_ upės

**PAIMTO (ARBA NAUDOJAMO) IŠ TVENKINIO VANDENS KIEKIO REGISTRAVIMO  
ŽURNALAS**

\_\_\_\_\_ (metai)

Matavimus atlieka ir duomenis fiksuoja žurnale \_\_\_\_\_  
(pareigos, vardas, pavardė)

| Eil.<br>Nr. | Vandens<br>naudotojas | Paimta vandens, tūkst. m <sup>3</sup> |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |         | Pastabos |
|-------------|-----------------------|---------------------------------------|----|-----|----|---|----|-----|------|----|---|----|-----|---------|----------|
|             |                       | I                                     | II | III | IV | V | VI | VII | VIII | IX | X | XI | XII | Iš viso |          |

\_\_\_\_\_



Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių  
 formos pavyzdžio  
 3 priedas

(Vandens lygio Tvenkinyje matavimų žurnalo forma)

\_\_\_\_\_ Tvenkinio ant \_\_\_\_\_ upės

## VANDENS LYGIO TVENKINYJE MATAVIMŲ ŽURNALAS

\_\_\_\_\_ (metai)

Matavimus atlieka ir duomenis fiksuoja žurnale \_\_\_\_\_  
 (pareigos, vardas, pavardė)

| Mėnesio diena | Vandens lygis Tvenkinyje, m |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
|---------------|-----------------------------|----|-----|----|---|----|-----|------|----|---|----|-----|
|               | Mėnesiai                    |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
|               | I                           | II | III | IV | V | VI | VII | VIII | IX | X | XI | XII |

Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių  
formos pavyzdžio  
4 priedas

(Vandens lygio žemutiniame bjefe matavimų žurnalo forma)

\_\_\_\_\_ Tvenkinio ant \_\_\_\_\_ upės

**VANDENS LYGIO ŽEMUTINIAME BJEFE MATAVIMŲ ŽURNALAS**

\_\_\_\_\_ (metai)

Matavimus atlieka ir duomenis fiksuoja žurnale \_\_\_\_\_  
(pareigos, vardas, pavardė)

| Mėnesio diena | Vandens lygis žemutiniams; bjefe, m |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
|---------------|-------------------------------------|----|-----|----|---|----|-----|------|----|---|----|-----|
|               | Mėnesiai                            |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
|               | I                                   | II | III | IV | V | VI | VII | VIII | IX | X | XI | XII |

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas  
Nr. [33](#), 1999-01-29, Žin., 1999, Nr. 16-425 (1999-02-12), i. k. 099301MISAK00000033  
Dėl Leidimų vandens lygiui keisti tvenkiniuose ir užtvenktuose ežeruose išdavimo taisyklių patvirtinimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas  
Nr. [D1-309](#), 2004-06-03, Žin., 2004, Nr. 96-3563 (2004-06-19), i. k. 104301MISAK00D1-309  
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 "Dėl tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas  
Nr. [D1-415](#), 2006-09-13, Žin., 2006, Nr. 101-3915 (2006-09-23), i. k. 106301MISAK00D1-415  
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 "Dėl Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas  
Nr. [D1-668](#), 2007-12-07, Žin., 2007, Nr. 133-5408 (2007-12-18), i. k. 107301MISAK00D1-668  
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 "Dėl Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas  
Nr. [D1-89](#), 2011-01-27, Žin., 2011, Nr. 16-758 (2011-02-08), i. k. 111301MISAK000D1-89  
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 "Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinės taisyklės LAND 2-95" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas  
Nr. [D1-779](#), 2011-10-06, Žin., 2011, Nr. 124-5888 (2011-10-15), i. k. 111301MISAK00D1-779  
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 "Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinės taisyklės LAND 2-95" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-287](#), 2013-04-24, Žin., 2013, Nr. 44-2194 (2013-04-30), i. k. 113301MISAK00D1-287

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 "Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinės taisyklės (LAND 2-95)" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-558](#), 2013-07-19, Žin., 2013, Nr. 83-4173 (2013-07-30), i. k. 113301MISAK00D1-558

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 "Dėl Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND 2-95)" pakeitimo